

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce T. I. C. C. R., a. s.,** zastoupeného Mgr. Zbyškem Jarošem, advokátem se sídlem Zelený pruh 95/97, Praha 4, proti **žalovanému Krajskému úřadu Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, zastoupeného JUDr. Petrech Ritterem, advokátem se sídlem Riegerova 12, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí Okresního úřadu v Prostějově ze dne 16. 8. 2002, č. j. RR 358/2002-Ti, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 Ca 317/2002, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2003, č. j. 30 Ca 317/2003-18,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá.**

II. Žalovanému se **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím právního předchůdce žalovaného označeným v záhlaví tohoto rozsudku bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále též „stěžovatel“) proti rozhodnutí stavebního úřadu Městského úřadu v Prostějově ze dne 15. 7. 2002 č. j. SÚ 2895/02-Tom o zamítnutí návrhu na zřízení věcného břemene podle ustanovení § 91 odst. 3 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „telekomunikační zákon“), pro stavbu „T. t. t.“, úsek V.-O., provedenou již na pozemku parc. č. 212/1 v kat. území V., jehož vlastníky jsou J. H. a A. H.. V odůvodnění správní orgán druhého stupně uvedl, že stavba byla provedena již před podáním návrhu, čímž došlo k zásahu do vlastnických práv vlastníků pozemku dotčeného výše uvedenou stavbou; při posuzování návrhu tedy žalovaný vycházel ze skutečnosti, že telekomunikační zařízení je již uloženo a k zásahu do vlastnických práv majitelů nemovitostí fakticky došlo s tím, že telekomunikační stavbou provedenou bez předchozí dohody nebo bez rozhodnutí o vzniku

věcného břemene je nutno pokládat za stavbu neoprávněnou, přičemž další postup upravuje § 135 c) občanského zákoníku.

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2003 č. j. 30 Ca 317/2002-18 bylo rozhodnuto o odmítnutí žaloby proti uvedenému rozhodnutí Okresního úřadu v Prostějově a konstatováno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení; dále bylo rozhodnuto o vrácení soudního poplatku ve výši 1000 Kč žalobci. V odůvodnění rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že v daném případě se jedná o návrh na přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci s tím, že rozhodnutí stavebního úřadu ve smyslu § 108 a následujících zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon"), je rozhodnutím orgánu moci výkonné o právní věci, která vyplývá z občanskoprávních vztahů, neboť jde o rozhodnutí o majetkovém, vlastnickém právu v otázce upravené občanským zákoníkem, tedy o soukromoprávní věci, projednávané ve správním řízení, ve kterém žalobce jako účastník občanskoprávního vztahu žádá, aby bylo vydáno rozhodnutí ve smyslu § 109 stavebního zákona o vyvlastnění věci nebo o omezení vlastnického práva jiného účastníka soukromoprávního vztahu. Vzhledem k uvedeným skutečnostem soud prvního stupně konstatoval, že věc nemůže meritorně projednat a žalobu odmítl podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. s tím, že žalobce poučil o možnosti podat ve lhůtě jednoho měsíce od nabytí právní moci usnesení žalobu podle ustanovení § 246 o. s. ř. Zároveň soud prvního stupně řádně poučil účastníky řízení o možnosti podání kasační stížnosti.

Proti uvedenému usnesení podal žalobce v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které vyslovuje názor, že vyvlastnění je svou povahou zásahem veřejnoprávním a jako takové je institutem veřejného práva, když je prováděno výlučně ve veřejném zájmu, orgánem veřejné moci a mimo sféru smluvní svobody charakteristickou pro vztahy soukromého práva, když k vyvlastnění dochází po splnění zákonem stanovených podmínek i proti vůli vlastníka pozemku a děje se tak nikoliv pouze v zájmu toho, kdo vyvlastnění navrhnul, nýbrž nezbytnou podmínkou vyvlastnění je i jeho veřejný zájem. Podle názoru stěžovatele pro posouzení, zda věc spadá do soukromého či veřejného práva, není určující konečný výsledek resp. dopad rozhodnutí či jiného úkonu správního orgánu, nýbrž způsob, jakým je tohoto výsledku dosahováno, a rovněž posouzení, zda je rozhodnutí činěno pouze v zájmu účastníka řízení, či zda je jím sledován zájem veřejný. Stěžovatel upozorňuje na skutečnost, že daná věc by spadala do sféry soukromého práva v případě, že by stěžovatel jednal s vlastníkem pozemku jako s osobou rovného postavení o zřízení věcného břemene dohodou, tato dohoda by byla uzavřena a katastrální úřad by např. odmítl provést vklad takové dohody do katastru nemovitostí. Byl-li však podán návrh na vyvlastnění – zřízení věcného břemene stavebním úřadem podle § 91 telekomunikačního zákona, spadá věc do sféry práva veřejného tím, že je zde dán veřejný zájem na vyvlastnění, přičemž věcné břemeno může být zřízeno autoritativně správním orgánem i proti vůli vlastníka pozemku, který na vyvlastňovacím řízení již – právě s ohledem na zmíněný veřejný zájem - nemá rovné postavení se stěžovatelem, tj správní orgán zde nerozhoduje spor mezi dvěma účastníky v rovném postavení, nýbrž především hájí veřejný zájem, pro který vyvlastnění povolí nebo nepovolí, přičemž v daném případě jsou splněny všechny podmínky požadované telekomunikačním zákonem pro to, aby věcné břemeno bylo zřízeno. Podle názoru stěžovatele tedy soud prvního stupně pochybil, když žalobu odmítl s tím, že se jedná o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci a namísto toho měl krajský soud postupovat podle ustanovení § 130 s. ř. s. a žalobou se meritorně zabývat. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadené usnesení zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s kasační stížností napadeným rozhodnutím soudu prvního stupně, neboť se domnívá, že dojde-li k realizaci stavby, aniž by byl upraven vztah stavebníka k pozemku, a přesto dojde k realizaci stavby, jde o stavbu na cizím pozemku, ke které je oprávněn vyvlastňovat pouze soud [ustanovení § 135 c) občanského zákoníku], a proto nelze žádat po správním orgánu, aby dodatečně zhojil nezákonný zásah stavebníka do vlastnických práv vlastníka pozemku. Žalovaný vyslovil své pevné přesvědčení, že tak závažný zásah do vlastnického práva, jakým je realizace stavby na cizím pozemku, musí být proveden, teprve když je upraven vztah stavebníka k cizímu pozemku. Avšak poté, co stavba již byla realizována, aniž by byl upraven vztah k pozemku, jde o úpravu poměrů stavby na cizím pozemku, což je podle sdělení žalovaného výsostnou záležitostí soukromého práva. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost žalobce proti uvedenému rozhodnutí soudu prvního stupně byla zamítnuta.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s. a jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Proto se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda krajský soud při svém rozhodnutí správně posoudil právní otázku a zda rozhodnutí soudu prvního stupně o odmítnutí žaloby je zákonné.

Soud přezkoumal kasační stížnost stěžovatele a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Rozhodování o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemeni ke stavbě na cizím pozemku je rozhodováním o vlastnickém vztahu v otázce upravené občanským zákoníkem. Věcná práva jsou evidentně právem soukromým a soukromé právo vyžaduje vyšší stupeň soudní ochrany, než jaký mu může být poskytnut ve správním soudnictví. Proto zákonodárce stanovil v § 68 písm. b) s. ř. s., že žaloba ve správním soudnictví je nepřípustná, jde-li o rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci, vydané v mezích zákonné pravomoci správního orgánu. Počínaje 1. 1. 2003 takové věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení podle nové části páté občanského soudního řádu (ve znění zákona č. 151/2002 Sb.) Tato nová právní úprava poskytuje soukromým právům větší ochranu, neboť soud pouze neprovádí přezkum správního rozhodnutí s možností v případě zjištěné nezákonnosti pouze takové rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu k novému projednání, ale je povolán k tomu, aby v případě, kdy dospěje k závěru, že o věci mělo být rozhodnuto jinak, než rozhodl správní orgán, sám o věci rozhodl a nahradil tak rozhodnutí správního orgánu. Na rozdíl od jedné řádné a jedné mimořádné soudní instance v rámci správního soudnictví mají účastníci řízení k dispozici dvě řádné a jednu mimořádnou soudní instanci, které rozhodují v plné jurisdikci, tedy vyšší stupeň soudní ochrany.

Nejvyšší správní soud tedy shledal, že Krajský soud v Brně proto postupoval správně, když podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. žalobu odmítl, neboť žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Tímto rozhodnutím bylo řízení ve správním soudnictví skončeno a soud prvního stupně řádně poučil žalobce o následcích tohoto odmítnutí a o možnosti domáhat se novou žalobou rozhodnutí v občanském soudním řízení, v němž mu bude náležet větší ochrana jeho soukromých práv.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost žalobce jako nedůvodnou zamítl podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2003

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu